

לפני 25 שנה

פנורמית עיתונאית של סיפור עצמאותה של ישראל.
כשער הגליון: ציור שניים מלוחמי תשי"ח.

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, היה גליון-מוזכרת שהוקדש לרגל מלאת עשור להכרזת המדינה. המאמר הראשי תחת הכותרת "לידתה של אומה" נפתח בקטע מתוך שירו של חיים נחמי ביאליק ("הכא ברכה לנערים - כי כאה עת. / ראה אתם שותקים ונבונים - וטיניהם דולקת..."). גליון זה הביא כתצולמים וכתיאורים את שיחזור המאבק לעצמאות ישראל (ראה: כנגליון זה) תוך הצגת תמונה

העולם הזה

"העולם הזה" 1073
תאריך: 23.4.1958

הגרעונים נשאו מחוסרי פרנסה ובעלי בתי-הקולנוע הצטופפו במישרדי אירגון ניהם. עישנו בעצבות וצעקו בקוליקור לות: הפעם לא ניכנעו!
אף אחד משני הצדדים לא התכונן להי-כנע. במישרדי-האוצר בירושלים נעצו חי פקידים מבט אטום בניצוגי בעלי בתי-הקור לנוע. שטענו לפניהם בהתרגשות רבה, והפסירו בחוסר-עניין: "אין מה לעשות. אי-אפשר להוריד את המיסים - התקציב כבר אישר בכנסת!"
בתליאביב הודיעו נציגי אירגון בעלי בתי-הקולנוע למנהלי התיאטרונים: "אנחנו לא נציג ואתם לא תציגו. אף אחד לא יציג!"

יום העצמאות הגדול של יעקב אגמון * מילחמת השיחור של בעלי בתי-הקולנוע * אורי זוהר והמיקסרת

העם

הציפיה הגדולה

אווירה של ציפיה נעימה אפסה השבוע את ערי ישראל. כל בעיות העולם הארץ נשכחו. מלבד הצורך לחגוג כראוי את העשור. הרחובות קושטו. בתי-הקפה היו מלאים כפי שלא היו מלאים מעולם. בכליל העשירות היה קשה להבחין בין צברים הלוכשים כאמריקאים. עולים חדשים הנרי אים כתיירים. ותיירים שהתלבשו כאנשי העליה השנייה.
העם היה מוכן לשמוח, אך עדיין בלתי משוכנע לגמרי. התעמולה העצמית האג-דיתית של ועדת-העשור עשתה רושם של

של מנחם אייל תישאר בבית-החולים עד אחרי החגיגות. מנחם עצמו לא יקבל חופשה.
בעייתו של מנחם אייל היתה רק אחת מאלפי הבעיות הקטנות. שעמדו לפני המ-חלקה האחראית לאירגון חגיגות-העשור ב-40 ערים ומושבות גדולות. כי במדינה שבה מרבית ימי חג הם ימי אבל. העמידה משימת תיכנון החג כמה בעיות רציניות.

בגיליון זה

החומר המתפרסם בגיליון זה היה פרי של תקופה. מדבר מתוכו העם הלוחם. לכן נמנעה המערכת מלהחתים את הכותבים על כל רשימה לחוד.

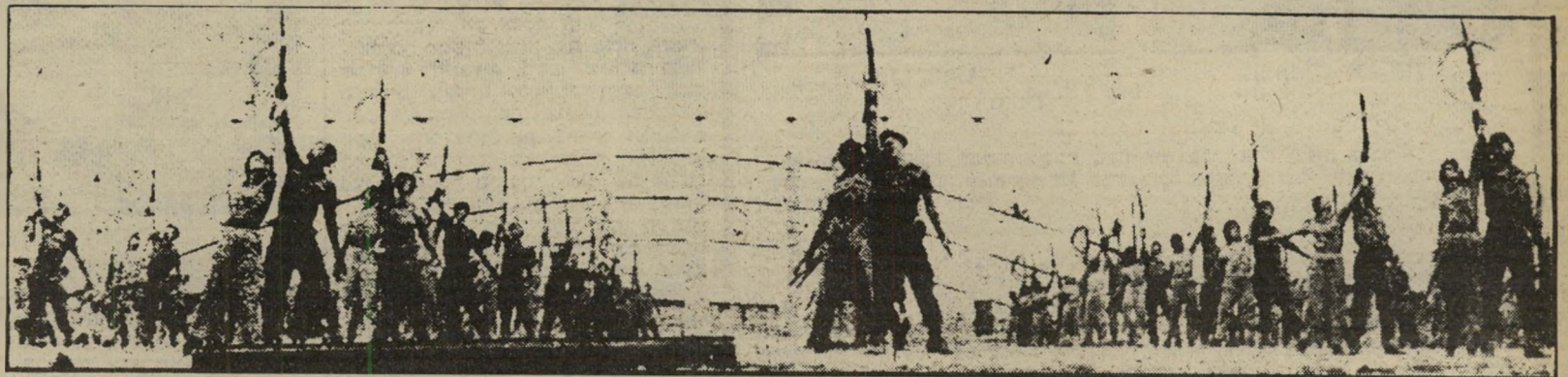
השער הוא קטע מצויר דמויות הפלמ"ח. פרי יצירתו של הצייר בלום. המוצג בבית-צבי ברמת-גן (הנושא את שמו של צבי קליר שנפל בקרב אישדוד).

החומר הכתוב הוא ברובו פרי עבודת צוות העולם הזה בתקיפת המילחמה. בין

פרטיות ל-800 אלף תושבים. המטרה אינה לארגן שימחה או להכריח לרקוד ולשיר, אלא ליצור את כל התנאים כדי שההמון יוכל לחגוג לבד.

משקאות חריפים זולים. בימותי הבידור יעמדו במרכזן של החגיגות. כי מאה בימות בכל רחבי הארץ. מהן תשע בתליאביב. ירכזו סביבו. לפי הערכת המא-רגנים. 800 אלף איש.

כל בימת-בידור היא כימעט תיאטרון בפני עצמו. היא מתרוממת לגובה של שני מטר במרכז רחבה מוארת ומקושטת. גם כל הרחובות המובילים לבימות-הבידור האורו וקושטו בציורים מופשטים ובדימויות בעלי-חיים. לכל בימת-בידור ישנו מרכז-בימה. האחראי לחגיגה. לרשותו עוי מד צוות של עובדים טכניים: חשמלאים, מפעילי-רמקולים, טלפוניסטית לרשת טל-פונים מיוחדת שהוקמה בין הבימות. רץ גדנ"ע. רופאים ואחיות. אמבולנס ומכונית קשר של המישטרה. לכל בימה יש גם תזמורת משלה ומנחה האחראי להגשת התוכנית. לרציפותה ולהרקדת הקהל. רק האמנים שיופיעו על הבימות ינעו מבימה לבימה.

חזרה כללית של מיפגן הנח"ל באיצטדיון רמת-גן ירקדו הנערים לפנינו

מנהלי התיאטרונים לא התרגשו. שיש-בתו עד סוף העונה. לנו זה לא איכפת. ההכנסות מן ההצגות בתליאביב יספיקו גם לכיסוי הגרעונות של העונה הבאה.
טענותיהם של בעלי בתי-הקולנוע היו פשוטות מאוד: 129 אחוז מיסים מוטלים על כרטיסי הקולנוע. המיסים הגבוהים מצמצמים את תדירות הביקור וגרמו לשפל בענף.

מי הפאזר? לכאורה היה מצב הי-עניינים מוזר ביותר. בעלי בתי-הקולנוע לחמו בעוירתו של לוריתן פצוע את מיל-חמתו של ציבור האזרחים כולו. בשעה שאותו ציבור עצמו נשאר שקט כדג מת. אין מיקצוץ בארץ שהטילו עליו מיסים פי 25 מהמקובל בארצות-הברית. ועקי דוברי שני האיגודים של בעלי בתי-הקולנוע. הגיע הזמן לחסל את הפרשה!

יעקב דוידון. בעל בתי-הקולנוע גן רינה ובית-העם בתליאביב. הוסיף צבע למודעות השחורות של שביתת חבריו למיקצוץ: "אנו תביעים מאת השלטונות לחוקק חוק חדש להגנת הארטיסטים. ארטיסטי שדה הקולנוע. זהו שדה בור ובלתי מעובד. שחובה לעזוק ולסקלו. לארטיסטים (בעלי בתי-הקולנוע) נועד רק קומץ בלבד. שאין בכמותו כדי להשביע את העמלים והטירחים לשוא לאון את תקציבם." הוסיף דוידון בפא-תוס: "לא עוד זילזול שאנן! הגיעה שעתו של יחס אדיב וצודק!"

אילו היו דוידון וחבריו סבורים כי הגיעה שעתו של יחס אדיב וצודק. גם בפרשת יחסיהם עם ציבור לקוחות שלו הם דואגים כל-כך. יתכן שהיו זוכים לגי-צחן במאבקם. אולם הלקוחות עצמם הסת-כלו באדישות מוחלטת. אפילו בשימחה לאיד.

כמו אותו צופה קולנוע תליאביבי. שי סדרן בבית קולנוע המרכז מנע ממנו את היציאה קודם לסיום הפרס. העירי כי על המשלה להשגיח על בעלי בתי-הקולנוע ויחסם את קהל צופי הקולנוע.

המשתתפים הקבועים שפריעסס מופיע בגיליון זה: אורי אכנתי (בקשת לוחמים ועוד) שמואל בזק (על חומותיו ירוש) לים נתן דונבויק (נתיב הדמים לגבי יושט) ברוי זהבי (תוחחים מול בית שאן). יצחק זיידאב (האלמוני). יוסף נרביה (על המינדל בנגבה). שלום רוי זנפדד (הציץ ופנע).

המערכת נמנעה בקפדנות מלערוך מחדש את החומר. כדי למסור נאמנה את רוח הימים ואת סיגנונם המיוחד. מלבד קיצור רים חסרי-חשיבות. כל החומר ב-32 עמודים אלה מפורסם כאן כפי שנכתב לרא-שונה בימי תשי"ח.

קולנוע

מיסים וארטיסטים

אורות הניאון נשאו כבויים. הקופאים והסדרנים הלכו לבקר בתיאטרון. מוכרי

האמרגן יעקב אגמון, מנהל מחל-קתי-מיפגנים של ועדת-חגיגות-העשור. על הסיכסוך בין ועדת-חגיגות-העשור והתיז מורת הפילהרמונית: "התשיעית של בטהווי בן מפריעה לששירתו של המדינה."
● הפוזמונאי ירדי מנזיס: "תל-אביב היא פרבר של עיר שאיננה."
● תחביב מסוג מקורי מצא שחקן בצל רוק אורי זוהר, שהוא מעשן מיק-טרות מובדק. זהו. המעשן כשמונה מיק-טרות ליום. התחיל להטיל לפניה עיר-שון את הטבק בקוניהק עם קצת מיץ לימון. זוהר גילה שהוא מקבל בחילה מטבק הטבול במיץ תפוחי עץ.

המטרה אינה לארגן שימחה או להכריח לרקוד ולשיר, אלא ליצור את כל התנאים כדי שההמון יוכל לחגוג לבד.

משקאות חריפים זולים. בימותי הבידור יעמדו במרכזן של החגיגות. כי מאה בימות בכל רחבי הארץ. מהן תשע בתליאביב. ירכזו סביבו. לפי הערכת המא-רגנים. 800 אלף איש.

כל בימת-בידור היא כימעט תיאטרון בפני עצמו. היא מתרוממת לגובה של שני מטר במרכז רחבה מוארת ומקושטת. גם כל הרחובות המובילים לבימות-הבידור האורו וקושטו בציורים מופשטים ובדימויות בעלי-חיים. לכל בימת-בידור ישנו מרכז-בימה. האחראי לחגיגה. לרשותו עוי מד צוות של עובדים טכניים: חשמלאים, מפעילי-רמקולים, טלפוניסטית לרשת טל-פונים מיוחדת שהוקמה בין הבימות. רץ גדנ"ע. רופאים ואחיות. אמבולנס ומכונית קשר של המישטרה. לכל בימה יש גם תזמורת משלה ומנחה האחראי להגשת התוכנית. לרציפותה ולהרקדת הקהל. רק האמנים שיופיעו על הבימות ינעו מבימה לבימה.

אנשים

נשיא ההסתדרות הציונית. ד"ר נחום גולדמן: "התאכזבתי מכל המיפג-נות בישראל. הן אינן מיפגנות של מדינה-איים אלא של ראשי-ערים."
● שרי-התחבורה מרדכי נמיר, בנאום נגד הנהלת סוול בונה בוועד הפועל של ההסתדרות: "הכובע של סוול בונה מלפני 30 שנה אינו מתאים לראש ההסתדרות כיום."
● נשיא ההסתדרות הציונית. ד"ר נחום גולדמן: "התאכזבתי מכל המיפג-נות בישראל. הן אינן מיפגנות של מדינה-איים אלא של ראשי-ערים."
● שרי-התחבורה מרדכי נמיר, בנאום נגד הנהלת סוול בונה בוועד הפועל של ההסתדרות: "הכובע של סוול בונה מלפני 30 שנה אינו מתאים לראש ההסתדרות כיום."

העשור

מסיבה ל-800 אלף

בעצם קדחת ההכנות הסופיות לקראת חגיגות יום-העצמאות. כשעובדי ועדת העשור עבדו יומם וליל כדי לבדוק כל פרט ופרט בתוכניות. הופיע לפתע מנחם אייל. איש מחלקת המיפגנים של ועדת-העשור, וביקש חופשה מהממונים עליו. "השתגעתי? אמרו לו. דווקא בשבוע הי-חגיגות כשאנחנו זקוקים לכל אדם אתה מבקש חופשה? אולם למנחם אייל היתה סיבה מוצדקת לבקש חופשה. אשתו ילדה בן. ועמדה לחזור הביתה עם הילד דווקא בערב יום-העצמאות.

תוך כמה דקות התקשר יעקב אגמון. ראש מחלקת המיפגנים של ועדת-העשור. עם מנהל מחלקת היולדות בבית-החולים בילינסון: "אדוני הרופא! הסביר אגמון בטלפון. אתה מוכרח להשאיר את אשתו של מנחם אייל בבית-החולים עד אחרי חגיגות-העצמאות. האיש הזה אחראי לי-עריכת החגיגות ב-200 ישובים. אינכם יכולים לקלל להם את השימחה."
"המסור את ברכת צוות בית-החולים לכל 200 הישובים." השיב הרופא. אשתו